

DE TUNNELS

DAVE EGGERS

De
Tunnels

Vertaald door Karin Pijl

moon

Oorspronkelijke titel: *The Lifters*

Oorspronkelijk uitgegeven door Alfred A. Knopf, 2018

© Dave Eggers, 2018

© Vertaling uit het Engels: Karin Pijl, 2018

© Nederlandse uitgave: Moon, Amsterdam 2018

© Illustraties binnenwerk: Aaron Renier, 2018

© Omslag: Eric Fan en Terry Fan, 2018

Omslagontwerp Nederlandse uitgave: Baqup

Typografie: Marieke Oele

ISBN 978 90 488 4345 9

ISBN 978 90 488 4346 6 (e-book)

NUR 283

www.uitgeverijmoon.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Moon is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Voor B & A

Hoofdstuk één

Gran wilde niet naar Carrousel verhuizen.

Hoofdstuk twee

Maar zijn ouders hadden weinig keus. Zijn vader werkte als monteur en had al jaren geen vaste baan meer gehad. Waarom dat zo was, wist Gran niet.

Toen Gran nog klein was had zijn moeder een ongeluk gehad. Hierdoor zat ze nu in een rolstoel. Zijn vader en moeder hadden hem nooit precies verteld wat er gebeurd was. Gran durfde er ook niet naar te vragen. Wanneer andere mensen aan Gran vroegen waarom zijn moeder niet kon lopen, zei hij dat ze zo was geboren. Dat was wel zo gemakkelijk.

Maar hij herinnerde zich nog wel dat ze kon lopen. Hij herinnerde zich dat ze ooit als kunstenares in musea had gewerkt. Ze zorgde ervoor dat de dieren in de vitrines er levensecht uitzagen. Hij herinnerde zich

vaag dat hij als peuter met haar op een Afrikaanse savanne stond. Ze was toen bezig de snorharen van een jachtluipaard bij te werken. Dat was vóór de rolstoel.

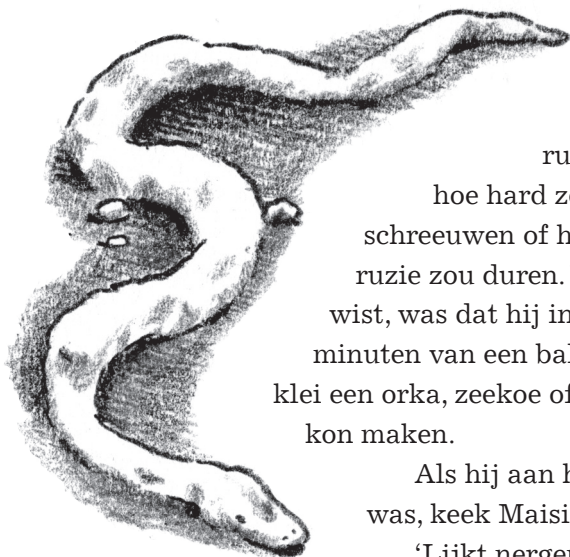
Na de geboorte van Grans zusje Maisie ging zijn moeder niet meer naar haar werk. Grans vader had een atelier voor haar gebouwd. Daarvoor had hij hun veranda omgebouwd, en er ezels en verf en werktafels in gezet, allemaal op de juiste hoogte. Maar Gran kon zich niet herinneren dat ze de studio ooit had gebruikt.

‘Zij zijn nu mijn kunst,’ had Gran haar eens tegen zijn vader horen zeggen. Gran wist toen niet wat dat betekende.

Gran had een beetje van haar talent geërfd. Toen hij vier jaar was, had zijn moeder hem een speciale soort klei gegeven. Die klei was in honderden kleuren te krijgen. Hij werd hard als je hem in de oven bakte. Met deze klei en met wat hulp van zijn moeder maakte hij pinguïns en dolfijnen en narwallen – zeedieren die net als hij in de Atlantische Oceaan zwommen.

Hij vond het geweldig om een klont blauwe klei op te warmen, tot een bal te rollen en al knedend een vin en een staart te maken. Ineens was het dan geen blauwe bal meer, maar een walvis. Gran maakte dieren van klei wanneer hij blij was, wanneer hij verdrietig was, en vooral wanneer zijn vader en moeder ruziemaakten. Hij wist nooit wat er zou

gebeuren
wanneer

ze

ruzieden,

hoe hard ze zouden
schreeuwen of hoelang de
ruzie zou duren. Wat hij wel
wist, was dat hij in twintig
minuten van een bal gekleurde
klei een orka, zeekoe of hamerhaai
kon maken.

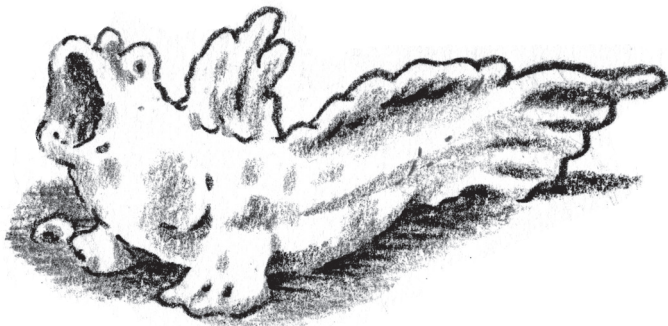
Als hij aan het kleien
was, keek Maisie meestal toe.

‘Lijkt nergens op,’ zei ze
dan, terwijl hij de klei net
voor het eerst uitrolde.

Na een poosje kneden zei ze: ‘Lijkt op een slang.
Slangen zijn saai.’

Dan kneedde hij verder en kwam er iets anders, iets
herkenbaars tevoorschijn. Maisie deed dan altijd net
alsof er een wonder was geschied.

‘Hoe heb je dat gedaan?’ vroeg ze dan vol ontzag.
Gran vond het heerlijk als zijn zusje zo reageerde.

Hoofdstuk drie

Maar door de jaren heen zaten ze steeds vaker krap bij kas. Ze konden geen klei meer kopen.

Grans vader had nu een baan aangeboden gekregen in Carrousel. Dat was een stadje waar Grans over-grootouders ooit hadden gewoond.

‘Veel minder duur daar,’ had Grans vader gezegd.

‘Minder stress. Minder verkeer,’ had Grans moeder gezegd.

‘En de oceaan dan?’ had Maisie gevraagd. Ze was nu vijf jaar en had een gigantische verzameling zanddollars.

‘Er is daar geen oceaan,’ had Grans moeder tegen Maisie en Gran gezegd. ‘Maar er zijn wel heuvels, en er kronkelt een rivier door het stadje. Er zijn bomen, en wasberen en vossen, en meer herten dan je ooit hebt gezien of geteld.’

Hoofdstuk vier

Dus op een dag verlieten Gran, zijn vader en moeder en zijn zusje Maisie hun stadje aan de Atlantische kust. Ze reden naar Carrousel, een heuvelachtig gehucht, wel vijftienhonderd kilometer van de zee.

Op de verhuisdag deden Grans vader en moeder wat ze altijd deden voor een lange autorit: ze maakten Gran en Maisie midden in de nacht wakker. Dan droegen ze hen naar de auto, deden hun gordels om, stopten er kussens onder en legden dekens over hen heen.

‘Ik ben een burrito!’ zei Maisie.

‘Je bent geen burrito,’ zei haar vader. ‘Ga maar weer slapen.’

Toen Gran en Maisie weer wakker werden, waren ze bij een tankstation. ‘We zijn halverwege,’ zei hun moeder. Het was warm in de auto, dus vielen ze weer in slaap.

De eerstvolgende keer dat ze wakker werden, stonden ze voor een huis geparkeerd. Het was een smal gebouw met één verdieping op het midden van een helling. Links en rechts stond het vol met nog meer houten huizen.

‘Dit is Carrousel,’ zei hun moeder.

‘Dit is ons nieuwe huis,’ zei hun vader. ‘Maar eigenlijk is het niet nieuw. Mijn overgrootvader heeft het gebouwd.’

‘Wanneer?’ vroeg Gran.

Zijn vader opende het portier van de auto. Hij ging zitten om zijn laarzen aan te trekken. (Hij reed graag met blote voeten.) Hij bleef lang zitten met zijn rechterlaars in zijn linkerhand. ‘Poeh, dat kan ik me niet herinneren. Het staat op een bordje in huis. Of stond. Volgens mij in 1924. Of 1942. Ik weet bijna zeker dat het een even getal was.’

‘Waarom is het huis scheef?’ vroeg Maisie.

‘Maisie, sst,’ zei haar moeder.

Ze stapten uit de auto en bleven even op de stoep staan. Die zigzagde de heuvel op en neer, voor de andere huizen in de straat langs. Gran was het met Maisie eens: het huis leek scheef. De begane grond leek naar rechts te leunen, de bovenverdieping naar links. Het geheel leek een heel klein beetje heuvelafwaarts te buigen. Maar Gran wist dat hij zijn vader zou kwetsen als hij dit zei, dus hield hij zijn mond.

Grans vader stond met zijn handen in zijn zij. Hij hield zijn hoofd schuin en keek met samengeknepen ogen naar het huis. Het was net alsof hij het probeerde te snappen. ‘Er klopt iets niet,’ zei hij.

‘Het is prima, Ben,’ zei Grans moeder. ‘Het is prima zo.’

Hoofdstuk vijf

Dit nieuwe huis en dit nieuwe stadje waren compleet anders dan waar Grans familie vandaan kwam. Eerder woonden ze in een appartement aan zee. De stad waarin ze woonden, was vlak geweest en grotendeels bestraat. De enige keer dat Gran in de verte kon kijken, was op het strand. Daar kon hij de lange kustlijn zien.

Maar Carrousel was heuvelachtig en woest. De wegen waren kronkelig, en er zaten veel gaten in de weg. Er stonden schuren naast grindhopen, naast winkels in auto-onderdelen, naast uitgestrekte weilanden.

In hun appartement aan zee maakten de deuren nooit geluid. De voordeur van dit huis in Carrousel kraakte als een oude man die wakker werd uit een duizend jaar lange slaap.

‘Die maak ik wel,’ zei Grans vader.

Toen Grans vader Gran de slaapkamer liet zien die hij met Maisie zou delen, kon hij niet geloven wat hij uit zijn raam zag. Hij had nog nooit zo’n uitzicht gehad. Hij kon vrijwel het hele stadje beneden zien en de rivier die het stadje scheidde van de steile beboste heuvels erachter. Hij zag de spoorweg langs de zilverkleurige zigzagrivier en de torens van de twee kerken. Twintig straten verderop zag hij mensen de supermarkt in- en uitlopen. Naast de supermarkt was een soort vlooiemarkt. Een stukje verderop stond een gebouw van rode baksteen. Gran nam aan dat dat het stadhuis was.

‘Kom eens boven!’ riep zijn vader.

Gran keek in de gang. Daar zag hij een ladder naar boven.

‘We hebben een zolder, Gran!’ riep zijn vader van boven.

Nu verscheen Maisie op de overloop. Gran en Maisie hadden nog nooit een zolder gezien. Appartementen hebben meestal geen zolder.

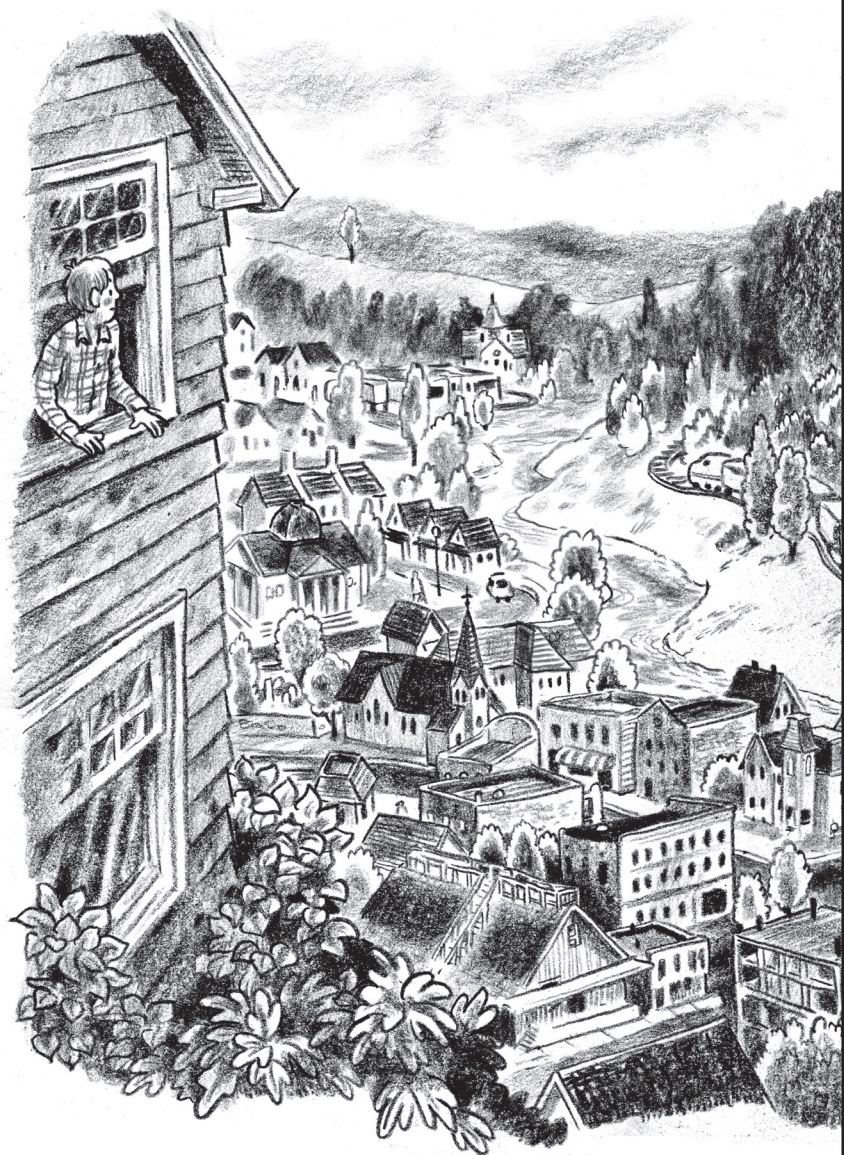
Gran klom op de ladder, en Maisie volgde. Maar bovenaan de ladder durfde ze niet verder. Ze haastte zich snel weer naar beneden.

‘Te donker,’ zei ze.

Het was inderdaad donker, en het rook er naar warm hout. Gran liep naar zijn vader, die bij een oude kartonnen doos knielde.

‘Spullen van mijn overgrootvader, denk ik,’ zei hij.

Gran keek in de doos. Hij zat vol met oud gereedschap en stukken metaal. Er waren donkere stukken metaal in diverse vormen en gereedschap

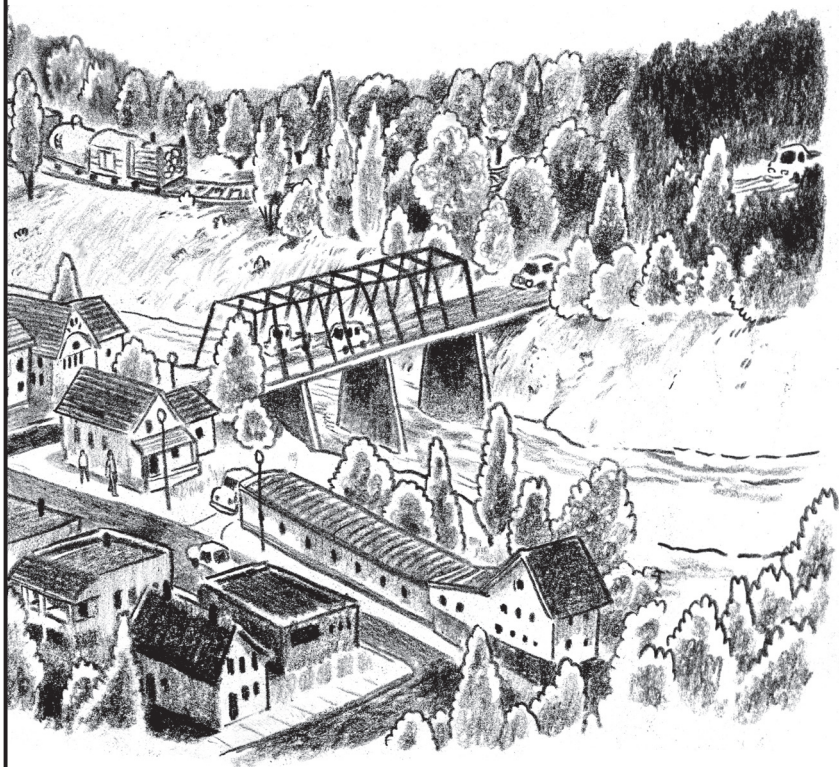

dat Gran noch zijn vader ooit gezien had. Er was een reusachtige c, ongeveer zo groot als Grans hand. Gran pakte hem op. Er waren prachtige lijnen in geëetst, die als vogelvluchten waren verstrengeld.

‘Wat een mooi ding. Koper. Volgens mij was hij hoefsmid,’ zei Grans vader. ‘Maar ik had geen idee dat hij al deze spullen had bewaard.’

‘Wat ga je ermee doen?’ vroeg Gran.

‘Geen idee,’ zei Grans vader.

Hoofdstuk zes

Het schooljaar was allang begonnen. Dat maakte het niet gemakkelijk om ergens nieuw te beginnen. Maar hij was optimistisch. Hij verheugde zich erop zijn nieuwe naam uit te proberen.

Gran was nooit eerder Gran geweest. Hij werd geboren als Graniet. Zijn vader had hem per se een stoere voornaam willen geven, omdat zijn achternaam, Bloempjes, zo slap was.

‘We moesten er evenwicht in brengen,’ had zijn vader uitgelegd. ‘We konden je toch moeilijk Frans Bloempjes noemen?’

Maar de naam Graniet had zo zijn eigen problemen. Gran moest hem aan iedereen uitleggen. Meestal moest hij hem spellen. Als hij Mick of Jim had geheten, was dat niet nodig geweest. Dan had hij het ook niet over

vreemde namen hoeven hebben. Dan hoefde hij het niet te hebben over aardwetenschappen en over de eigenschappen van graniet, in tegenstelling tot marmer of zandsteen. Hij wilde gewoon een naam die een naam was – gemakkelijk te onthouden, gemakkelijk te spellen.

Dus toen zijn familie naar Carrousel verhuisde, besloot Graniet zijn naam af te korten tot Gran. Gran klonk bijna als *Grand*, wat groot betekent, en dat was positief. Niemand zou hem vragen Gran te spellen. Wie niet wist hoe je Gran spelde, zou dat nooit toegeven. Gran wist zeker dat deze gemakkelijke verandering alle problemen met zijn naam zou oplossen.

Maar hij had maar deels gelijk.

Hoofdstuk zeven

De Carrousel Middelbare School stond een kilometer verderop. Gran kwam er door de heuvel op en af te lopen, nog een heuvel op en af te lopen en dan nog een keer op.

‘En onderweg kom je langs Maisies school,’ zei Grans moeder de eerste dag, wat helemaal niet de eerste dag was. Maisies klasgenootjes zaten al drie weken op school. Grans school was vier weken geleden begonnen.

Op een warme ochtend half september gingen Gran en Maisie van huis. Ze vonden het fijn dat ze naar school konden lopen. Hun hele leven waren ze met de auto naar school gebracht. Dan werden ze bij school opgepikt en naar winkels en speelafspraken gereden. Nu konden ze gewoon vanaf huis naar school

lopen. Daardoor konden ze hun nieuwe situatie gemakkelijker accepteren.

‘Moeten we rennen?’ vroeg Maisie toen ze van huis vertrokken.

Ze renden de heuvel op, maar die was zo steil dat ze snel moe waren. Voor een supersmal huis op de hoek bleven ze staan. Het was bordeauxrood geverfd, en op het dak stond een torentje als een fakkel.

‘Wie is die man?’ vroeg Maisie.

Er stond een bord in de met struiken begroeide voortuin van het smalle huis. Uit de mond van een kale man met ruige snor kwam een tekstballonnetje. NEE TEGEN PLANNEN P&S! JA VOOR PLANNEN E&H! stond erin. De man heette dokter Walter Wolford, stond op het bord.

‘Hij lijkt op een wangzakrat,’ zei Maisie.

Gran zei dat het niet beleefd was om grote mensen met

knaagdieren

te

vergelijken.

Stiekem

vond hij

dat Maisie

wel gelijk

had. Walter

Wolford

had inderdaad veel weg van een wangzakrat. Hij had dezelfde grote wangen en uitstekende voortanden.

Gran las Maisie de tekst op het bord voor, maar wist niet hoe hij moest uitleggen wie dokter Walter Wolford was en wat ‘Plannen P&S’ of ‘E&H’ inhielden.

‘Kijk,’ zei Maisie.

Aan de andere kant van dezelfde voortuin stond nog een bord. Hierop stond een vriendelijke vrouw afgebeeld. Ze deed Gran denken aan foto's van zijn eigen oma, de moeder van zijn moeder. Zijn oma en deze vrouw hadden allebei lang wit haar in een staart en donkere, glimlachende ogen. De naam van deze vrouw was Fia Voelstra, en haar advies was JA VOOR PLANNEN P&S! NEE TEGEN PLANNEN E&H!

Gran vroeg zich af wat 'Plannen P&s' inhield, wat

'Plannen E&H' inhield, en hoe het kon dat de mensen op de twee borden het in dezelfde voortuin zo sterk

met elkaar oneens konden zijn. Terwijl hij zich dit allemaal afvroeg, klonk er een krijsende stem uit het bordeauxrode huis.

'Wat moet dat daar!' gilte de stem. 'Scheer je weg!'

Het was de stem van een vrouw van middelbare leeftijd. Gran zag dat er iemand achter het raam van het smalle huis stond.

'Schreeuwt ze naar ons?' vroeg Maisie.

Gran kon het zich niet voorstellen. Hij was twaalf jaar, en er had nog nooit een vreemde naar hem geschreeuwd.

'Laat hen met rust, Theresa,' zei een andere stem. Deze stem was troostend, als warm water uit een ketel.

Gran zag de figuur van een andere vrouw achter het raam aan de andere kant van hetzelfde huis. ‘Het zijn maar kinderen!’

‘Stil, Thérèse!’ krijste de eerste vrouw.

Gran had nu het gevoel dat ze het over hem en Maisie hadden. Hij pakte Maisies hand vast. Langzaam deden ze een paar stappen achteruit, totdat ze iets verder weg stonden.

‘Doorlopen nu!’ zei de krijssende vrouw. ‘Of ik stuur de hond op jullie af.’

‘Laat hen toch,’ zei de warmwatervrouw. ‘En jouw hond jaagt helemaal niemand weg. Hij weegt nog minder dan een brood.’

Gran en Maisie liepen vlot weg over de stoep. Onderweg ving Gran een glimp op van twee hondenhokken. Ze waren vrijwel hetzelfde en stonden aan weerszijden van het smalle, bordeauxrode huis. In elk hondenhok was de kleine kop van een kleine hond te zien – het leek wel een tweeling. Beide leken de kibbelende vrouwen achter de ramen spuugzat te zijn.

Het gekibbel van de twee stemmen ging door tot Gran en Maisie allang weg waren.

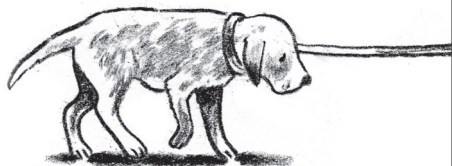
Hoofdstuk acht

Zodra ze de speelplaats van de Carroussel Basisschool zagen, rende Maisie erop af. Het was alsof ze het hele jaar al op die school had gezeten.

‘Wacht,’ zei Gran, maar ze was al verdwenen in een kronkelige, zebra-gestreepte buis. Alleen haar voeten waren nog zichtbaar.

Gran vond Maisies lerares, een jonge vrouw met een hartvormig gezicht en een bronskleurige huid. ‘Dat is mijn zusje,’ zei hij tegen haar. ‘Die daar de verkeerde kant van de glijbaan opgaat.’

‘Ik dacht al dat ik een nieuw iemand zag,’ zei de lerares. ‘Het is jaren geleden dat er een nieuwe

familie in de stad kwam wonen. Zij moet Maisie zijn.
En wie ben jij?"

'Gran,' zei Gran. Meteen brak het zweet hem uit. Hij had zijn nieuwe naam nog nooit uitgeprobeerd.

'Gran?' herhaalde de lerares.

'Ja,' zei hij. Hij wachtte angstig af hoe de lerares met het hartvormige gezicht zou reageren, maar ze zei alleen maar 'staat genoteerd' en keek weer naar de speelplaats.

Gran liep verder. Hij vond dat het redelijk goed was gegaan. Toen zag hij een rare man. Hij reed op een crossfiets aan de overkant van de straat en kwam zijn kant op. De man droeg een mouwloos shirt, een korte broek, lange zwarte sokken en feloranje sneakers. Zijn armen en benen zaten onder de blauwe tatoeages. Een modderkleurige pitbull liep nukkig achter hem aan.

'Yo,' zei hij tegen Gran.

Gran had nog nooit een volwassen man op een crossfiets gezien. Waar Gran vandaan kwam, droegen de mannen meestal een pak, of in elk geval een overhemd. Hij zag hen zelden midden op de ochtend op straat; ze waren meestal op hun werk. Gran zat aan deze man en het stadje te denken toen hij zijn nieuwe school zag.

Hoofdstuk negen

De Carrousel Middelbare School was heel oud. Hij stond boven op een bergkam die leek af te brokkelen. Het gebouw bestond uit lukraak geplaatste grijze, paarse en roze stenen. Hadden de metselaars niet genoeg stenen van één kleur kunnen vinden? Of hadden ze niet nagedacht over een logisch patroon? Het hele gebouw leunde zwaar naar de helling eronder. Het wekte de indruk dat het zo naar beneden kon vallen.

Gran ging het gebouw binnen, en er gebeurde niets.

Dat wil zeggen: dit is geen verhaal over klasgenootjes die gemeen doen tegen de hoofdpersoon.

Dit is een verhaal over klasgenootjes die de hoofdpersoon volledig links laten liggen.

Maar een reden leek er niet te zijn. In eerste

instantie dacht Gran, toen hij door de gangen van de school dwaalde en zijn eerste lessen bijwoonde, dat het was omdat hij klein was.

Gran was nooit opvallend klein geweest. Op zijn vorige school was hij even groot als alle andere kinderen. Maar hier in Carrousel had Gran het gevoel dat hij was gekrompen. Ergens tussen het verlaten van zijn oude school en het betreden van deze nieuwe, was óf hij twaalf centimeter gekrompen óf iedereen twaalf centimeter gegroeid. Hij was nu de kleinste jongen van zijn klas, en waarschijnlijk ook de dunste.

Maar niemand zei er iets over. Niemand schold hem uit. Wanneer ze in de klas papieren aan hem doorgaven, zeiden ze niets. Toen hij vroeg waar de toiletten waren, wezen ze alleen maar. Toen hij tegen een lange jongen op botste, wiens babyblauwe shirt veel te klein was – het leek wel een slabbetje – zei die jongen helemaal niets. Hij veegde Gran van zich af alsof hij een spinnetje was.

Zelfs de leraren spraken hem nauwelijks aan. Ze praatten tegen de klas in het algemeen. Toen de bel ging, ten teken dat de school uit was, was Gran er absoluut zeker van dat de hele dag lang niemand zijn naam had genoemd.

Hoofdstuk tien

‘Hoe was het op school?’ vroeg zijn moeder. Hoewel ze in een rolstoel zat, haar benen verschrompeld en in een strakke dubbele s gekronkeld, leek Grans moeder overal tegelijkertijd te zijn.

Razendsnel verplaatste ze zich over de begane grond van het nieuwe huis.

‘Ik ben de koningin van de school,’ verkondigde Maisie, en ze deed alsof ze touwtje sprong, zonder touw.

Gran vertelde zijn moeder dat zijn school oké was en ook dat de hele dag niemand iets tegen hem had gezegd.

‘Ophouden, Maisie,’ zei Grans moeder. Ze rolde naar hem toe. Terwijl ze haar hoofd meelevend schuin hield, trok ze hem op schoot, zonder iets te zeggen. Moe en

verward liet hij het toe. Maisie ging weer verder met touwtjespringen zonder touw.

Grans vader kwam thuis van zijn werk. Ook hij zag er moe en verward uit. Normaal gesproken waste hij vijf minuten zijn handen bij de gootsteen. Dan haalde hij het vet van zijn handen. Maar deze keer liep hij meteen door naar de woonkamer. 'Hallo, lieverds,' zei hij, en hij plofte neer op de bank. Maisie klom op zijn schoot, en hij sloeg zijn armen om haar heen. Zijn handen waren nog schoon.

Grans vader draaide Maisie met het gezicht naar Gran en zijn moeder toe. Toen bewoog hij Maisies armen en benen, alsof ze danste. Hij pompte haar armen naar boven en naar beneden en schopte met haar benen, alsof ze een marionet was.

Terwijl Gran naar hen keek, kon hij helemaal vergeten dat zijn vader daar was. Heel even leek het alsof zijn vijfjarige zusje een ervaren danseres was. Haar ledematen vlogen als die van een revuemeisje in de rondte. Gran lachte, zijn moeder lachte, en Maisie gierde een minuut lang van plezier.

Toen gaf ze over.

Hoofdstuk elf

Maisie gaf vaker over dan een gemiddeld mens. Beslist vaker dan alle andere leden van de Bloempjes-familie. Ze gaf over in auto's, en op schommels, en altijd wanneer Grans vader haar rondzwaaide. Toch vond ze het geweldig om opgetild en rondgedraaid te worden. Het overgeven hoorde er gewoon bij. Het gaf aan dat het tijd werd om te stoppen en schoon te maken.

'Ik pak de zwabber wel,' zei Gran.

De Bloempjes deden altijd iets aparts wanneer het tijd was om schoon te maken: ze deden het met z'n allen. Gran wist niet precies wanneer dit was begonnen. Zo lang hij zich kon herinneren, ruimden ze Maisies braaksel samen op. De klus was zo snel geklaard, en eigenlijk was het ook best leuk om te doen.

‘Wat zie ik hier?’ vroeg Grans vader. Hij keek naar de roze-groene brij op de grond. ‘Lijkt op spinazie. En peren. En Gummiberen. Wacht, ben ik aan het rijmen?’

Ze lachten allemaal, en de klus was binnen een paar minuten geklaard. Ze hoefden alleen nog maar de ramen open te zetten en een kaars aan te steken. Maisie zette altijd het raam open. Grans moeder stak meestal de kaars aan. Grans taak was het vuilnis, dat nu Maisies recentste braaksel bevatte, buiten te zetten.

‘Eerste braaksel in het nieuwe huis,’ zei Grans vader toen Gran terug was.

‘Nu is het officieel ons thuis,’ zei Grans moeder.

Maisie vond de aandacht fantastisch. Ze schaamde zich totaal niet.

Het appartement aan zee waarin de Bloempjes eerst woonden, had vier kamers: de woonkamer, de keuken (eigenlijk gewoon een uitbouw van de woonkamer), de badkamer en de slaapkamer, die ze met z’n allen deelden.

Omdat het appartement klein was, hadden ze eigenlijk alles samen gedaan. Als Grans moeder of vader aan het koken was, hielpen ze allemaal mee. Als iemand het appartement schoonmaakte, deed iedereen mee. Het was ook moeilijk om eronderuit te komen – je kon je nergens verstoppen.

Dit nieuwe huis, met een bovenverdieping en zeven kamers, was daarbij vergeleken reusachtig. Maar er was nog steeds werk te doen. Grans vader maakte een hellingbaan voor Grans moeder, van de voordeur naar de oprit. De helling op zich was niet zo erg – die kon ze wel hebben – maar hij wilde hem gemakkelijker voor haar maken. De gootsteen en keukenbladen moesten

ook verlaagd worden. En de kastjes eronder moesten weg – anders kon Grans moeder haar benen niet kwijt.

‘We beginnen met de badkamer,’ zei hij.

Hoofdstuk twaalf

Maar in een huis met geldproblemen heerst verdriet. Vanuit de slaapkamer die Gran met zijn slapende zusje deelde, hoorde Gran zijn ouders de hele eerste week en de week erna over geld praten.

Zijn vader had geen baan zoals de meeste banen – een waarbij je elke maand een vast salaris kreeg. In plaats daarvan werd Grans vader elke middag betaald voor het werk dat hij die dag had verricht. Hij wist nooit of hij de volgende dag werk zou hebben.

Voor zover Gran had begrepen, hadden ze tegen zijn vader gezegd dat ze in Carrousel een monteur zochten. Maar toen ze er aankwamen – na een rit van vijftienhonderd kilometer – zeiden ze dat de lokale autohandel toch niet zoveel werk had. Mensen deden hun auto's en vrachtwagens juist weg. Gran herinnerde

zich de man op de crossfiets. In het stadje hadden de mensen te weinig geld om oude voertuigen te laten repareren, en al helemaal om nieuwe te kopen.

Als Grans vader geen werk kreeg, was hij thuis wanneer Gran uit school kwam. De avonden waren lang. Het gemompel van zijn ouders ging soms over in gesis, en soms in geschreeuw.

Op de dagen dat hun stemmen luid werden, keek Gran altijd naar Maisie, die tegenover hem lag te slapen. Hij vroeg zich af of ze het ook hoorde. Ze werd nooit wakker, maar draaide van haar rechter- naar haar linkerzij en schopte het dekbed van zich af, alsof ze zich wilde bevrijden.

Toen, op een ochtend, was de auto van Grans vader weg.

‘Hij is op zoek naar werk,’ zei Grans moeder. ‘Ergens een paar honderd kilometer naar het zuiden.’

‘Waarom zijn wij dan hier?’ vroeg Maisie.

‘Hij komt dit weekend terug,’ zei Grans moeder. ‘Trek je jas aan. Het is vandaag koud.’

Hoofdstuk dertien

Elke ochtend liepen Gran en Maisie de heuvel op, langs het bordeauxrode huis. Daar hoorden ze de twee vrouwen ruziën over de kwesties die op hun tuinborden stonden. Gran en Maisie liepen langs de twee honden die zich ergerden aan hun gekibbel, langs dokter Walter Welford, die tegen de Plannen P&S was en voor de Plannen E&H, en langs Fia Voelstra, die voor de Plannen P&S was en tegen de Plannen E&H. Elke dag zag Gran dezelfde man op de crossfiets rijden, gevolgd door dezelfde nukkige pitbull met de modderkleurige vacht.

Gran zette Maisie altijd af bij haar school en liep dan verder naar zijn eigen school, het paars-roze-grijze gebouw dat scheef op de bergkam stond en waar niemand zijn naam kende.

Of eigenlijk: ze kenden zijn naam wel, maar ze gebruikten hem nooit.

Het was de maandag van zijn derde week toen zijn naam voor het eerst door een lerares werd genoemd. Tot dat moment was er geen presentielijst bijgehouden. Gran was gewoon komen opdagen. Omdat hij in de klas nooit zijn hand opstak, werd hij nooit aangesproken en werd zijn naam nooit genoemd.

Tot die maandag drie weken later.

Mevrouw Remmers, hun mentor, wilde iets bespreken.

‘Ik heb gehoord dat sommige van jullie bijnamen hebben,’ zei ze. ‘Zo heeft Greta Roos Nagel vandaag tegen me gezegd dat ze graag Greta R-N genoemd wil worden. Als er nog meer mensen zijn die hun naam willen veranderen of afkorten, laat het me dan weten. Ik heb niet zoveel geduld met dat soort dingen. Staat je bijnaam

eenmaal op deze presentielijst, dan is hij definitief. Ik stuur alle naamsveranderingen door naar al jullie andere leraren, en dan is het klaar. Je kunt niet meer terug.'

Dit was het moment waarop Gran had gewacht, maar het was heel anders dan hij had gedacht. Hij had niet verwacht dat het zo openbaar en definitief zou zijn.

'Anna Appelhof?' zei mevrouw Remmers. 'Geen verandering?'

Anna schudde haar hoofd.

'Nathan Belacroix?' zei ze. 'Wil je misschien Nat of Nathan-B zijn?'

'Nee, dank u,' zei Nathan.

Gran wist dat zijn naam eraan kwam. Bloempjes kwam vrij snel na Belacroix. Hij voelde de spanning in zijn schouders toenemen terwijl de namen werden opgelezen, Besterhuis, Bestrada...

'Graniet Bloempjes?' zei mevrouw Remmers. Toen ze zijn naam uitsprak, rukte ze haar nek naar achteren, alsof ze iets smerigs had geroken. Er werd een paar keer gegniffeld en gelachen.

'Schei uit,' zei ze, en het gegniffel en gelach stopte. Ze keek naar Gran alsof ze hem voor het eerst zag. 'Waar kom jij vandaan? Zat je het hele jaar al in deze klas?'

'Ja, meneer. Ik bedoel, mevrouw,' zei Gran. 'Ik bedoel, het grootste deel ervan.'

Even leek ze bijna sorry te willen zeggen. Toen zette ze haar zakelijke stem weer op. 'Naamsverandering voor jou, Graniet Bloempjes?'

Grans huid brandde, en zijn hart rammelde. 'Op mijn oude school noemden ze me Gran,' stamelde hij.

‘Oké, Gran dus,’ zei mevrouw Remmers, en ze maakte een aantekening op haar presentielijst.